

Notat

MILJØMINISTERIET

Miljøstyrelsen

Pesticider/Kemikalier
J.nr. 601-00011
Ref. FJE

Resultat af 20. partsmøde under Montrealprotokollen om stoffer, der nedbryder ozonlaget, afholdt den 16. – 20. november 2008 i Doha.

Baggrund

Montrealprotokollen hører under Wienkonventionen om beskyttelse af ozonlaget og vedrører reguleringen af stoffer, der kan nedbryde ozonlaget.

I øjeblikket omfatter Montrealprotokollen 95 stoffer, hvoraf CFC'er, HCFC'er, haloner, methylbromid og kultetraklorid er de væsentligste. Protokollen forpligter parterne til specifikke begrænsninger og udfasninger af produktion og anvendelse af de enkelte ozonlagsnedbrydende stoffer. I ulandene er udfasningen koblet sammen med finansiel støtte fra i-landene.

Atmosfærens indhold af de ozonlagsskadende brom- og klorforbindelser er som følge af Montrealprotokollen på vej ned. Det forventes, at man vil nå situationen fra før 1980 omkring 2050, bortset fra over Antarktis, hvor "ozonhullet" først forventes at være lukket omkring 2065.

I 2007 blev der opnået enighed om en hurtigere udfasning af brugen af HCFC; et resultat, der også gavner klimaet i stor stil, da HCFC'erne også er kraftige drivhusgasser.

Overordnet vurdering af resultaterne

Partsmødet forløb stort set tilfredsstillende. Der blev vedtaget et større antal beslutninger, og EU spillede som sædvanligt en ledende rolle for at styrke indsatsen. EU fik blandt sikret, at der sættes fokus på de fremtidige udfordringer, og sikret en sammenhæng med indsatsen på klimaområdet. Desuden blev det sikret, at genopfyldningen af den multilaterale fond sikres på et fornuftigt og realistisk niveau.

Centrale emner på partsmødet

Kvoter for methylbromid og CFC

Methylbromid anvendes især som pesticid og til desinfektion. Anvendelsen af stoffet har været forbudt i i-landene fra 1. januar 2005. Der er dog en række undtagelser, blandt andet i forbindelse med karantæne og særlige såkaldte "kritiske anvendelser", hvor der ikke findes alternativer.

EU havde fremsat forslag om begrænsning af brugen af HCFC til karantæneformål og desinfektion i forbindelse med afsendelse af containere m.m. ("pre-shipment"). Dette forslag blev diskuteret temmelig intenst, men kunne ikke opnå accept fra alle. Et modificeret forslag blev dog vedtaget, således at emnet bliver behandlet af den tekniske arbejdsgruppe, der så vil komme med forslag i f.m. næste partsmøde.

Derfor blev det vedtaget, at der stadig må ske en produktion til dette og andre kritiske anvendelser.

I i-landene anvendes CFC i dag kun til enkelte anvendelser, hvor det er vanskeligt at finde alternativer, de såkaldte essentielle anvendelser. For 2009 besluttede partsmødet at tildele EU en kvote på 22 tons CFC og Rusland en kvote på 248 tons til anvendelse i astmasprays, mens USA i 2010 fik tildelt en kvote på 92 tons. Partsmødet besluttede endvidere at tildele Rusland en kvote på 130 tons CFC i 2009 til rumfartsindustrien.

Overholdelse af konventionen

Partsmødet vedtog 2 beslutninger vedrørende enkelte landes overholdelse af protokollen (Nepal og Irak). Nepal vil stramme op, mens Irak som ny underskriver af protokollen (og i øvrigt som land med særlige problemer) har haft problemer med at leve op til forpligtelserne. Irak fik et forslag igennem, der giver mandat til eksekutivkomiteen til at se med fleksibilitet på iraniske ansøgninger om støtte samt beder landene om at være ekstra opmærksomme på evt. eksport af ulovlige stoffer til Irak.

Budget

Partsmødet vedtog et budget for 2009 og 2010. Udgifterne vil blive fastholdt på det nuværende niveau, hvilket indebærer, at Danmarks bidrag vil være i størrelsesordenen 200.000 kr. Hertil kommer bidragene til den multilaterale fond, som støtter ulandenenes omstilling til ikke-ozonlagnedbrydende stoffer, se nedenfor.

Genopfyldning af den multilaterale fond.

På mødet blev der truffet beslutning om genopfyldning for perioden 2009-2011 af den multilaterale fond, som kan yde finansiel støtte til konkrete projekter, som fremmer udfasningen af ozonlagnedbrydende stoffer i udviklingslandene. Til grund for forhandlingerne lå en rapport fra en ekspertgruppe, der vurderer udviklingslandenes behov for støtte fra fonden i den kommende periode, herunder ikke mindst den accelererede udfasning af HCFC. Der blev opnået enighed om, at i-landene skal indbetale i alt 400 mio. \$. Hertil kommer uforbrugte midler fra tidligere år og renter, således at fonden i alt vil kunne yde støtte for 490 mio. \$ i perioden 2009-11, hvilket er det samme som for den foregående 3-årige periode.

Danmarks bidrag bliver derfor lige under 6 mio. årligt. Området er Udenrigsministeriets ressort.

Workshop

USA fremlagde på mødet et forslag om afholdelse af en ½ dages workshop om fluorholdige drivhusgasser (f-gasser) som alternativer til de ozonlagnedbrydende stoffer. Workshoppen skulle ligge op til næste Open-Ended Working Group møde under Montreal-protokollen i juli 2009. EU stod stejlt på, at en sådan workshop skulle laves i samarbejde med arbejdsgrupper under UNFCCC for at sikre, at klimaspørgsmålet, herunder alternativer til f-gasserne kom med på workshoppen; dette var USA og Kina imod, men gav sig til sidst, således at UNFCCC inviteres til at deltage i planlægningen.